

Felölös szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám 2 krajcár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, VASÁRNAP, 1908. ÁPRILIS 19.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 92. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjazás szerint.

Husvétí gondolatok

Kassa, ápril. 18.

Gyönyörű symbolum a husvét. Ujjongó hozsánnával van tele az illatos tavaszi levegő. Künn az Isten legszébb templomában, a szabad természet kék kupolája alatt, még a pogánykodó modern lélek is megilletődik; mialatt vallást, hitet tagadó hideg szívére valami átható, meleg fényesség tüzemlik, a fák galyain pattanó gyöngye rügyben, a szagos föld zsendülő vetésében, a sziklamohán kéklő kis ibolyán, mindenben, ami a természet új pompába öltözködését oly harmonikusan nagyszerűvé teszi, kell, hogy meglássa, megérezze: van egy „Legfőbb Valóság“, mely a véges emberi elmét tulszárnyalja, hová már el nem hat a tudományos megismerés. Itt megszűnik a költői képzelet, porba hull a tagadás szelleme, ezen tul kezdődik az ember hite a tagadhatatlan Istenség fogalmában.

A diadalmaskodó igazság hirdetője a tavaszra eső husvétí ünnep. Vallásban, mely emberi eredetű, természetben, mely isteni eredetű — egyaránt. Közel kétezer éve, hogy hitalapító Jézus halála és feltámadása az isteni igazságot megpecsételte. Azóta sok próféta, apostol járt az emberek között s hirdette az ő magasabb küldetését. Vannak a mai kornak is prófétái és új messiásai, a kik új hitet, új igazságokat vésnek a az emberi szívek fogékony talajába. Talán soha nem sarjadt annyi ebből a fajtaból, mint mostanság. Melyiké az igazság, valjon melyik tesz róla meggyőző tanúságot? Nézzük az új hitvallók lármás kavarodását és alig tudjuk nyugtalan szemünket egy biztos pihenést kínáló pontra szegezni. Minő kigunyolása az örök, az egyedül álló igazságnak, hogy valamennyi meg van róla győződve, hogy övé a világot másodsor is megváltó igazság! Véges emberek mily komikus tusája ez a nagy túlekedés!

Itt a veres lobogóba göngyölt kenyér; ott a harminc pénzeket csörgető Judás-csapat, mely kaján gonoszsággal mindennek az árát kérdi;

emitt a kereszt jelében, nem Istent dicsérnek, hanem földi hatalom után döngöttek e szent symbolummal; amott cinikus bölcsök gunyt faragnak az erkölcsből, a becsületből, a haza fogalmából; amerre tekintünk csupa új tan, új jog, új erkölcs!

Hol a kiut ebből az örült hangzavarból, mely naponta fülsértő zsi-bajjal felveri a civilizált emberek lakta föld nyugalmát?!

Eltűnődöm! És mialatt íróasztalom apró filigrán nippjein táncol a szemem, önkéntelenül elmosolyodom: új próféták, új hitvallók, nem vagyok ti különbek, mint e tarka és törékeny csecsebecsék bármelyike. Igazságot kerestek, ezzel a porcellán gerinccel, agyaglábbal, ólom fejjel? Ugyan, el se birnátok, mert megvan, keresni nem kell, csak élni nem tudtok vele. Az igazság: az Isten, a haza, a szabadság! Ez, amit az új próféták megtagadtak, ez amiért az igazságot föl nem lelik!

A kassai Rákóczi-szobor.

Befejezhetjük a gyűjtést.

Ki kell irni a pályázatot.

Lassan születnek meg minálunk a szobrok. Nem Kassán, ez speciális magyar tulajdonság. Keleti fajból sarjadtunk, elvünk: lassan, mert ráérünk. Mialatt mi nálunk a gondolatból tett, a tettből megfogható valóság keletkezik, az ifjú ember már mellett verő fehér szakállban gyönyörködhetik s a kezdeményező nemzedék helyett egy új generáció vállalja a megvalósítást, a kivitel dolgát. Így legyünk a Rákóczi-szoborral is?

De bizony, ne úgy legyünk. A magyar társadalom nem azért adakozott oly meg-ható bőkezűséggel, hogy valamelyik bank, a szobor céljaira adott összeget hét percenttel honorált kölcsönökre használja? Vagyis nem azért adakozott a magyar középosztály, hogy Rákóczi-szobor alapunk legyen, hanem hogy alapon nyugvó Rákóczi-szobrunk legyen! A nagyfejedelem hamvait 1906. október 29. óta a kassai dóm kriptájában őrzi a nemzeti kegyelet. Illó, hogy mielőbb ércemlék hirdesse Kassa piacán, hogy minő becses és szent ereklyék őrzői vagyunk.

A szoboralap meghaladja a kettőszáz-ezer koronát. Meghaladja, ha hozzácsatoljuk azt az összeget, mely mint Abaujtona vár-

megye által rendezett tárgysorsjáték tiszta nyeresége II. Rákóczi Ferenc lovasszobrának alapját illeti. A sorsjáték elszámolása e hónap 28-án fog megtörténni. Arra a napra hívta össze a szoborbizottságot Szalay László főispán. Akkor már a nyereség pontos összegét is ismerni fogjuk. Hír szerint megüti a 70.000 koronát. Vagyis a teljes szoboralap tullepte már a kétszáz-ezer koronányi összeget. Ebből a pénzből hatalmas, monumentális szobrot, állíthatunk Rákóczi fejedelemnek.

Kétszázézer márkát kap Van der Steppen, belga szobrász, a világ egyik leghiresebb mestere, egy hatalmas Bismarck szoborért. Jut is, marad is! Meg van elégedve az összeggel, telik az anyagra, a kivitelre, munkája is kellő anyagi ellenszolgáltatást kap. Ezt ő mondotta a Kossuth-szobor pályázatán, mikor sokallotta a magyar rendszert, mely horribilis összegeket olvaszt egy szoborba. Szerinte ez a művészet demoralizálására fog vezetni nálunk. A művészek nem művészi feladatot látnak egy alkotásban, hanem üzletet. Sok pénzt. Nos, a belga mester intelmét szivleljük meg. Magyar szobrászoktól is tudjuk, hogy 200.000 koronából impozáns méretű Rákóczi-szobrot tudnak készíteni. Ne várjunk! Felesleges a további gyűjtés. Ki kell irni a pályázatot, minden idővesztésért kár, ki kell irni mielőbb, mert hiszen a szoborleplezés idejéig úgy is eltelik még néhány esztendő.

Kassa költségvetése.

Mennyi lesz a pótdadó?

Az 1908. évi előirányzat.

A város számvevősége most készítette el Kassa 1908. évi költségelőirányzatát. — Foglalkozott már vele az állandó választmány is, ünnep után a költségvetést részletes tárgyalás alá veszi a pénzügyi bizottság. Mielőtt a költségvetés főbb rovatainak ismertetésébe bocsátkoznánk, előre bocsátjuk, hogy a községi pótdadó, a konverzió folytán előálló kevesebb kiadás levonásával valószínűleg 32.76 % lesz. Persze ehhez nincs hozzászámítva a fizetésrendezés következtében beálló több kiadás. A költségvetés még a régi fizetés alapján készült. A tisztviselők fizetésrendezése előreláthatóan tíz percent körül emeli a pótdadót és így a végeredményében 40 százalékot meghaladó községi pótdóra lehetünk elkészülve.

Jövőre persze több lesz a pótdadó, mert a fizetésrendezés folytán, a házi pénztár terhére eső többletből 25% a nyugdíjalapra megy s ennek az összegnek 90% a ismét a házi pénztárba vándorol.

Azonkívül az új állásokat legjobb eset.

Szenzációs tavaszi szövetujdonságok SCHÜTZ és Tsa

angol uri-szabó céghez

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2.

érkeztek

ben csak júliusban töltik be s abból is 10 százalék a nyugdíjra esik. A fizetésrendezésből és a rendszeresített új állásokból a házi pénztár terhére összesen 78.978 kor., a vízvezeték és csatorna terhére 12.205 korona; az utaláp terhére 1414 korona; a temetőalap terhére 190 korona; a laktanya-alap terhére 2200 korona; a fogyasztási adóhivatal terhére 5640 korona esik.

A költségvetés tételei ezzel persze megváltoznak. Nevezetesebb változás, hogy a közigazgatási bevételek tétele alatt az *ingatlan átiratási díjakból 40.000 korona, a szikvizfogyasztási illetékből 16.000 korona új jövedelmet állítottak be.* Persze az még elvállik, hogy mennyiben fedi a valóságos bevétel az előirányzott és remélt jövedelmet. A mutatkozó hiány fedezetére a számvevőség 285.346 korona 48 fillér községi pótdó kivetését javasolja. A város összes kiadása 2.491.496 korona, összes bevétele 2.206.149 kor. 52 fillér. A hiányt pótdóval kell fedezni. Nagyobb jövedelmet remélnék a belbirtokból (bérházakból) és az erdei birtokból. Az erdei közel 80.000 korona több jövedelemmel szerepel az 1908. évi költségvetésben. A költségeloirányzat részletes ismertetésére még visszatérünk.

Elégedetlen tisztviselők.

Nem jó a fizetésrendezés?

Huszonnégyen felebbezni akarnak.

Nagy kinnal-bajjal a város polgármestere keresztülhajtotta a fizetésrendezést a bizottságokban. Elkészült már a személyzet beosztása is az egyes rangfokozatba és fizetési osztályba. Már csak a közgyűlés jóváhagyása van hátra. Szóval a legnehezebb ütközet most következik. — Ugy halljuk, hogy vannak egyes bizottsági tagok, akik a város pénzügyi helyzetére való tekintettel időszerűtlennek vélik most a fizetésrendezést s a javaslatnak a napirendről való levétele mellett agítálnak. Sőt már aláírásokat is gyűjtenek erre a célra. Sok minden megessett már a városi közgyűlésen, azt azonban még sem hisszük, hogy a törvényhatósági bizottság a szűkkeblűség ilyen szomorú szerepét állítaná. — Remélhetőleg a bizottsági tagok többsége eikövetkeztetnek látja az időt, hogy a tisztviselők anyagi boldogulását biztosítsa.

Ennél a hírnél nem furcsább azonban az a másik, mely a városi tisztviselők egy töredékének elégedetlenségéről szól. Hír szerint nincs minden tisztviselő a rendezéstől elragadtatva s vannak olyanok, akik a tervezet szerint reájuk eső fizetés megállapításában sérelmet látnak és felebbezésre készülnek. Állítólag ilyen elégedetlen 24 is volna s mind kemény vitéz, elszánt és felebbezni kész. Nos ezek az urak igazán okosabbra is gondolhattak volna.

Nincs olyan munka, mely mindenkit kielégítene. Mi azonban azt látjuk, hogy minden tisztviselő, végeredményében több pénzt vesz a kezéhez a várostól, a fizetésrendezés alapján, mint amennyi neki eddig jutott. Hogy ki milyen címen kapja, az igazán mellékes. Ténylegesen senki se rövidül, csak jobban jár. Okos lesz hát megnyugodni, mert a fészkelődésnek esetleg nem óhajtott következményei támadhatnak.

A harmadik egyetem.

Figyelmeztetés Kassának.

A debreceni lapok egész határozottsággal írják, hogy a harmadik egyetemet a vallás- és közoktatásügyi miniszter Debrecenben akarja felépíttetni.

A debreceni lapok nagy gaudiummal kürtölik, hogy a harmadik egyetem immár Debrecené. Sem Szeged, sem Pozsony, sem Kassa nem kap abból egy fikarcnyit: kettős fakultást, sőt még egyest sem, teljes egyetemet annál kevésbbé. Minden Debrecené. A harmadik egyetemért versengő városok közül ő vitte el a győzelmi pálmát. S tette ezt annál inkább, mert a kultuszminiszter is úgy akarja, hogy a „magas tudományok templomát a magyar Alföld hatalmas metropolisában, Debrecenben építsék föl, minél hamarabb.”

Debreceni lapjaink ezt az örömteljes híradást Weszprémy Zoltán főispán és Kovács József polgármester legutóbbi budapesti utjának eredményére alapítják. A debreceni főispán és polgármester pár nap előtt Apponyi Albert grófnál audienciára jelentkeztek s ott kapták a nagy biztatást, sőt mi több: befejezett ígéretet.

Amikor a főispán és a polgármester szóba hozták a miniszternek, hogy a közel jövőben egy debreceni monstre küldöttség fogja fölkeresni, sietve jelentette ki:

— Szívesen várom az urakat, de úgy hiszem, hogy az ügy lényegére ez már szinte fölösleges fáradság. Azt hiszem, hogy a debreceni egyetem kérdését már most is, az önök előnye szerint intéztük el. Ézzel a miniszteri audiencia véget ért.

A debreceni főispán és a polgármester tuláradó öröme dacára is azt hisszük, hogy a harmadik egyetem odaitélésének dolga nem befejezett tény s nem olyan holt bizonyos, hogy azt a kálvinista Róma kapja. Akik a politikusok, államférfiak, főképp a miniszterek helyzetét ismerik, nagyon jól tudják, hogy ezek bizonyos kényszerhelyzetben megteszik a szokásos sablonigéretet, mely értékre nézve az udvariasságon alig halad felül. Ha Apponyit a debreceni főispán és polgármester megkörnyékezték, igen természetes, hogy a miniszter kegyes jóindulattal beszélt velük s talán mondott is valamit, amibe holmi ígéretet bele lehet magyarázni. Ez azonban még nem döntő szó. Hiszen a miniszter hasonló értelmű nyilatkozatot tett a kassaiaknak és a szegedi egyetemi küldöttség előtt is.

Akármit áll is a dolog, a debreceni örömrivalgás legyen mementó Kassának, hogy a harmadik egyetem kérdését tartsa felszinen s mozgasson meg újból s mihamarabb teljes erélylyel minden megmozdítót, hogy a pénzázdozatokban is versengő vidéki városok el ne licitálják orra elől a magas tudományok új templomát, amelyhez feltétlenül neki van legtöbb joga.

UJDONSAGOK.

Feltámadás.

Tavaszi verőfény hinti szét éltető aranyos sugarait, bimbó pattan, virág fakad s a természet gyönyörűen szimbolizálja a legszebb tantételt, mely a vallás erősségét képezi: Feltámadunk!

A szomorú, kietlen kálváriára járást, a megbecstelenítő keresztre feszítést, követi a csudás feltámadás, az üdvözülés, az öröklét kezdete.

Isteni tantétel. Magába rejti a szenvedések, gyötrelmek keresztényi türelmét, reményt csepegtet a reménytelennek szívébe, kitartást a küzdők lelkiületébe. Erőt kölcsönöz a gyengének, vigaszt nyújt a vigasztalannak. Mert feltámadunk, feltámadunk. A szenvedést felváltja a gyönyör, a küzdelmet a nyugodt pihenés, a gyenge erős lesz, a csüggedtek szíve feléled, látva soha nem remélt álmaik beteljesedését.

Vajjon különös véletlen az, hogy a feltámadás ünnepe összeesik a természet feltámadásával, avagy okozati összefüggést kell keresnünk a vallás és természet legszebb megnyilatkozásában? Isten fia feltámadt, hogy örökkévalósága megbizonyosodjék, a természet is feltámad minden esztendőben, hogy igazolja, miszerint benne rejlik az örökkévalóság.

A feltámadás mindenkor a győzelem szimbolumát kell, hogy képezze. Isten fiának feltámadása, győzelem volt a sötétség és gonoszság vaksága felett, a természet feltámadása győzelem a fagyasztó tél önkényén.

Az eszme is feltámad. S ez a feltámadás az emberiség győzelme.

A tavaszi langy fuvalmak ilyen eszmei feltámadásról susognak. Mintha Magyarországra elkövetkezett volna az a messiási idő, midőn a jók összefogódnak, hogy megtörjék a gonoszok műveit, midőn elül a kicsinyes dolgok feletti viszály s csupán a nagy életbevágó kérdések azok, amelyek az elméket foglalkoztatják.

A nemzeti érzelmek feltámad az országban. Az egy akol, egy pásztor korszaka itt van, egyesültek azok, kik az ország javát akarják.

Hiába minden erőlködés. Legyen bár a tél szigora még olyan kemény hideg és visszaütő, ha nem enged fel a tavaszi szellők lágy csókjaitól, el kell majd olvadnia a forró napsugár perzselő lángjától.

Már eljött az ideje a nemzet feltámadásának. Itt a tavasz, a kiegészítő harmóniát hintő tavasz, a kiegészítő harmóniát hintő tavasz. Biztosan közelít céljához s azt elérni minden törekvése.

Feltámadunk, hangzik az ajkak zsolozsmája. Feltámadunk, zugják a harangok ércnyelvei. Messze hangzik, átrezeg a szívek érzelmein e dicső hymnus s mindnyájan átérezzük annak felemelő, nemesítő hatását.

Zsolozsma zendül, fohász emelkedik, a reménység pírja lobog az arcon.

Boldog husvéti ünnepet olvasóinknak, munkatársainknak!

— Lapunk legközelebbi száma a husvétünnep következtében kedden este a rendes időben jelenik meg.

— Megkerült kerékpár. Megirtuk tegnapi számunkban, hogy Kovács Kálmán nyomdász biciklijét ellopták a Deák-Ferenc-utca 8. sz. ház udvarából. A kassai rendőrség táviratilag körözte a kerékpártolvajt, akit az eperjesi rendőrség meg is talált és a kerékpárt tőle el is vette, de a tolvaj, akit a rendőrök a városon kívül üldöztek, az erdőben elmenekült.

GOMBOS JENŐ

Kassa, Fő-utca 39. sz.

(a Dómmal szemben)

Te. efon 354. :: :: :: :: Telefon 354.

Női divatkelmek. — Selyem különlegességek. — Menyasszonyi kelengyék. — Pipe-rék specialis ujdonságokban. — Vászón és kész fehérneműek raktára.

THE MUTUAL

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.
A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánfizetési kötelezettség nélkül. — Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1907. december 31-én

2.560.502.000

frank.

Vezérigazgatóság Magyarországnak és a Kelet részére --
Budapest, VI., Andrássy-ut 20.

Főügynökség Kassán:

Geiger Henrik
DEÁK FERENC-UTCA 11. SZ.

LUBLÓ-FÜRDŐ

kiterjedt fenyves erdők között.

Szénsavas vasas (pezsgő) és moór-fürdők. Vasas források, főltte dusak szén-savban. Ivó-, fürdő- és terüeti gyógymód. Kényelmes, modern lakások. Állandó fürdőorvos: Dr. Platzer Sándor (Kassa, Szepesi-ut 3. szám), a ki szóbeli felvilágosítással szívesen szolgál. A házi kezelésbe vett vendéglő illetve konyha Weber Rudolf vezetése alatt áll, aki szakmájában sok éven át a külföld és Budapest elsőrangú szállodáiban működött. Finom konyha. Figyelmes kiszolgálás. Penziórendszer.

Posta- és távirat állomás. Vasuti állomás: Lubotin-Lublófürdő (Kassa-Oderbergi vasut) és Podolin (Poprádvölgyi vasut).

Fürdőidény június elejétől szeptember közepéig. — Elő és utóidényben tetemes árkedvezmények.

Bővebb felvilágosítással szolgál: az uradalmi fürdőgondnokság, Lublófürdőn. (Szepesmegye.)

Valódi brünni szövetek

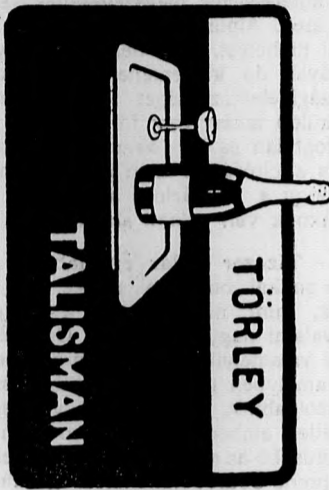
az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes főruhához (kabát, nadrág és mellény) előrendő, csak	1 szelvény 7 korona
	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényi készlet szalonruhához 20.— K-ért, szelvényi készlet szövet, turistalódent, selyem-kangorát stb. stb. gyári áron küld a mint meg-bizható és szelvény cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetkészletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelőbb árak. Óriási választék. Munkák, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Fő-utca 56. szám alatt különbejáratu butorozott szoba, előszobával azonnal kiadó.

A januárban előléptetett vagy a honvédséghez áthelyezett tartalékos tiszt urak FÉLARON szerezhetik be egyenruhájokat
LICHTIG LIPÓTNÁL
Kassa fő-utca 103.
Közös egyenruhakat átveserél honvédségi egyenruhákért.

Hirdetések felvé-
tetnek a kiadó-
hivatalban.

Sürgős figyelmeztetés.

Az évszázadok óta ismert

Királyi Selters

(Königl. Selters)

viz össze nem tévesztendő olyan forrásvizekkel, melyek hasonló hangzásu elnevezés alatt kerülnek piacra.

Csak a Királyi Selters

(Königl. Selters)

lesz állami ellenőrzés mellett tisztán természetes állapotban töltve és szétküldve, míg más ugynévezett seltersi vizek többé vagy kevesbé feltett (vagyis sokkal vagy szénsavval vegyített) állapotban hozatnak forgalomba. Ezek tehát a Királyi Selters természetes vízzel szemben csak csekély értékű műtermékeknek tekintendők.

Mc Cormick

amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-utca 12.
Knecht E. John igazgató.
Mc Cormick kévekötő-aratógépei és marokrakó-aratógépei a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem üres frazis, hanem tény!

Összes gyártmányainkról szóló képez katalógusunkat kívánatra bérmentve küldjük.

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & Cie.
FRANZÖSISCHER COGNAC
Kassai fő-utca 11. szám

Kiadó: Murányi József.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.